

Rett og urett

Spalten omhandler juridiske forhold av betydning for leger. Ideer og innlegg sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Lån av lokaler til veiledningsgruppe i allmennmedisin

Et legemiddelfirma tilbød en veiledningsgruppe i allmennmedisin vederlagsfritt lån av firmaets lokaler til møter. Etter Legeforeningens vurdering er denne ytelsen ikke i strid med forbudet i helsepersonellovens bestemmelse om forbud mot gaver i tjenesten.

Den sentrale lovbestemmelsen som regulerer legers forhold til legemiddelindustrien er helsepersonelloven § 9, som lyder:

§ 9. Forbud mot gaver m.v. i tjenesten
Helsepersonell må verken på egne eller andres vegne motta gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse som er egnet til å påvirke helsepersonells tjenestlige handlinger på en utilbørlig måte.

Helsepersonell må heller ikke motta fra pasient gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse som har mer enn en ubetydelig verdi.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om hvilke ytelser som er omfattet av første og annet ledd.

Første ledd i denne bestemmelsen gjelder i prinsippet gave fra enhver giver, mens

annet ledd bare gjelder i forhold til pasienten som giver. Ettersom ytelsen er vederlagsfri, er det åpenbart tale om en form for gave. Spørsmålet er derfor om gaven er «egnet til å påvirke helsepersonells handlinger på en utilbørlig måte». I dette ligger at det ikke er nødvendig å påvise at slik påvirkning faktisk skjer. Det er tilstrekkelig at ytelsen potensielt, sett utenfra, er av en slik karakter. Hvorvidt ytelsen er egnet til å påvirke på en utilbørlig måte, må derfor vurderes konkret.

Det at det er en vederlagsfri ytelse, er i seg selv et element som taler for at den kan påvirke mottakerne. I forbindelse med legemiddelindustriens støtte til reiser, kongresser og liknende har det vært lagt stor vekt på at ytelsene fra legemiddelindustrien skal knyttes til faglige arrangementer. For eksempel vil dekning av rent sosiale arrangementer antakelig være i strid med loven (1).

I denne saken er det ingen nær sammenheng mellom den virksomhet lokalene skal benyttes til og legemiddelfirmaet. Det kunne være en utilbørlig påvirkning dersom det skulle foregå kurativ praksis med for eksempel forskrivning av legemidler i lokalene.

Mens gratis reiser til kongresser i utlandet, dekning av kostbare fornyelsesturer mv. er noe som er av stor personlig betydning for det helsepersonell som mottar ytelsene, er det her tale om ytelser som i liten grad begunstiger enkeltpersoner. Dette er et moment som klart taler mot at ytelsen er egnet til utilbørlig påvirkning.

Etter Legeforeningens vurdering er ytelsen ikke i strid med forbudet i helsepersonelloven § 9, første ledd.

Lars Duvaland

Lars.duvaland@legeforeningen.no
Forhandlingsavdelingen
Legeforeningen

Litteratur

1. Befring AK, Ohnstad B. Helsepersonelloven med kommentarer. 2. utg. Bergen: Fagbokforlaget, 2001: 74.